

آیا لینوکس می‌تواند روزی جای
ویندوز را بگیرد؟

پنگوئن پشت پنجره

جنبش منبع باز انقلابی بود تا درهای بسته پیشرفت و خلاقیت را برای همگان باز کند و این امکان را به شکلی جهانی فراهم سازد که هر کسی در هر جایی از این کره خاکی بتواند با دسترسی به منبع داده‌ها و اطلاعات آن را بومی کند و با نیازهای خویش هم‌گام سازد. از این دست منابع می‌توان به «سیستم عامل لینوکس» اشاره کرد که در ادامه به نحوه ظهور و ارتقای آن می‌پردازیم.

نمی‌دهم که آن را انجام دهیم! لینوس (torvalds@kruuna.helsinki.fi).

پ. ن: بله این نرم‌افزار آزاد است. البته قابل انتقال بر روی انواع دیگر رایانه نیست. این همه چیزی است که من دارم!

لینوکس، برخلاف مینیکس، یک سیستم عامل ساده نوشته شده توسط پروفیسور اندرو تننبام بود که برای آموزش طراحی سیستم عامل به کار می‌رفت و در سپتامبر ۱۹۹۱ در اینترنت منتشر شد. دومین نسخه آن به فاصله کمی در اکتبر همان سال انتشار یافت. از آن پس هزاران برنامه‌نویس و هکر در سراسر دنیا در این پروژه شرکت کردند.

«پنگوئن تاکس» نشانه و مایه خوش‌شانسی هسته لینوکس است. لینوس توروالدز، مالک علامت تجاری لینوکس است که به‌عنوان «نرم‌افزار سیستم عامل رایانه برای تسهیل در

متن پیام او چنین بود: «درود به هر کس که آن بیرون از مینیکس استفاده می‌کند. من هم‌اکنون روی سیستم عاملی آزاد کار می‌کنم. البته فقط برای سرگرمی؛ مانند پروژه گنو بزرگ و حرفه‌ای نیست. از ماه آوریل کار را آغاز کرده‌ام و هم‌اکنون این سیستم عامل آماده است و کار می‌کند. دوست دارم از دیدگاه دیگران در مورد سیستم عاملم باخبر شوم. چه آنان که مینیکس را دوست دارند و چه آنان که دوست ندارند. چرا که سیستم عامل من تا حدی شبیه به مینیکس است.

در حال حاضر «bash» و «gcc» را روی آن نصب کرده‌ام و چیزهای دیگر که به‌نظر می‌رسد همه درست کار می‌کنند. این بدان معناست که طی چند ماه آینده چیز به دردیخوری فراهم خواهیم کرد و دوست دارم بدانم مردم بیشتر به چه امکاناتی نیاز دارند. به هر پیشنهاد و نظری خوشامد می‌گوییم، اما قول

در سال ۱۹۸۳ میلادی ریچارد استالمن رئیس بنیاد نرم‌افزارهای آزاد، «پروژه گنو» (GNU) را آغاز کرد. این پروژه یک جنبش نرم‌افزاری محسوب می‌شود و برنامه‌نویسان از سراسر جهان با یکدیگر در آن همکاری می‌کنند. در آن زمان بیشتر ابزارهای پروژه گنو با زبان برنامه‌نویسی سی و اسمبلی نوشته و آماده کار شده بود و تنها یک هسته مرکزی منبع باز برای اجرای آن‌ها نیاز بود. کار در پروژه گنو به سمت طراحی یک هسته مناسب متمرکز شد، اما به‌نظر می‌رسید برای تهیه آن حداقل چند سال دیگر زمان باید صرف شود.

سرانجام در ۲۵ اوت سال ۱۹۹۱ در ساعت ۵:۵۷ (به قوت گرینویچ) پیامی تاریخی به گروه خبری «comp.os.minix» از طرف لینوس توروالدز ارسال شد. او یک دانشجوی فنلاندی بود که آن زمان در «دانشگاه هلسینکی» درس می‌خواند.

محاسن

● ثبات سیستم: Linux OS

بسیار باثبات است و خیلی با مشکل روبه‌رو نمی‌شود. در نتیجه به اصطلاح دیر هنگ می‌کند. همین نکته آن را به یک سیستم عامل محبوب تبدیل کرده است.

● امنیت: بیشتر ویروس‌ها برای ویندوز ساخته می‌شوند و برای همین در لینوکس احتیاجی به آنتی‌ویروس نداریم و امنیت بالایی دارد.

● نرم‌افزارها: نرم‌افزارهای ویندوز تحت لینوکس اجرا نمی‌شوند و با برنامه‌های کمکی تنها می‌توان بعضی از آنان را مورد استفاده قرار داد. برای همین برنامه‌های بسیاری برای لینوکس ساخته شده‌اند که در مقابله با رقیبان خود هم بسیار خوب عمل می‌کنند.

● توزیع‌های متفاوت لینوکس:

برخلاف ویندوز، لینوکس در توزیع‌های متفاوتی ارائه شده است. چون لینوکس کد باز است «kernel» یا هسته اصلی را در اختیار همه قرار می‌دهد. عده‌ای از برنامه‌نویسان و دانشجویان روی آن کار می‌کنند و توزیعی از لینوکس را به‌وجود می‌آورند که دارای خصوصیات منحصر به فردی است و در مقایسه با نسخه‌های قبلی بسیار بهتر، کارآمدتر و کم مشکل‌تر است.

تغییر است و همین‌طور که نگارش‌های تازه‌تری از لینوکس روی اینترنت و یا قفسه فروشگاه‌ها عرضه می‌شود که به «distros» یا «distribution» (توزیع) مشهورند، هم جامعه منبع باز و هم ناشران لینوکس برای بهتر کردن کاربرد و سازگاری این سیستم عامل در تلاش‌اند.

در نتیجه، لینوکس خیز تازه‌ای را به امید جذب بیشتر رایانه‌های رومیزی برداشته است که این پرسش را به ذهن متبادر می‌کند که آیا نصب لینوکس و استفاده از آن برای یک کاربر با معلومات متوسط، به اندازه کافی آسان شده است یا نه. اگر این‌طور است، آیا لینوکس می‌تواند جایگزینی مناسب برای ویندوز باشد؟

در میان توزیع‌های متفاوتی که از لینوکس وجود دارد، به ترتیب محبوبیت می‌توان به این نسخه‌ها اشاره کرد:

فدورا، دبیان، اوبونتو، پارسیکس (توسط طراحی ایرانی به نام آقای باغومیان برای لپ‌تاپ و رایانه‌های شخصی تهیه شد و بین ایرانیان به دلیل پشتیبانی مناسب از فارسی‌نویسی بسیار طرف‌دار دارد).

استفاده و عملیات رایانه» به ثبت رسیده است.

از ویندوز به لینوکس

مدتی است که سیستم عامل لینوکس طرف‌دارانی برای خود دست و پا کرده است که به‌دنبال راه‌حلی ارزان‌تر و قابل اعتمادتر نسبت به راه‌حل «مایکروسافت» برای سرورهای خود بوده‌اند. با آنکه لینوکس برای رایانه‌های رومیزی نیز قابل دسترس است، اما پشتیبانی محدود درایور و کاربرپسندی ضعیف باعث شده است که کاربران رایانه‌های شخصی کمتر به استفاده از این سیستم عامل تمایل پیدا کنند. با این حال همه چیز در حال

Windows
Profes

معایب

● از زبان فارسی پشتیبانی قابل قبولی نمی‌کند.

● در اجرای برنامه‌های سه بعدی، از جمله بازی‌ها، عملکرد بسیار نامناسبی دارد.

● یادگیری آن مدت زیادی وقت می‌برد و از نظر بسیاری از کاربران، یادگیری یک سیستم عامل جدید در حالی که آن‌ها نیازهایشان را با ویندوز برطرف می‌کنند، منطقی نیست.

● سخت‌افزارها، مثل کارت گرافیک و مودم، به‌صورت خودکار نصب نمی‌شوند که این کار هم نیاز به تخصص کافی دارد.

● از نظر نرم‌افزارهای امنیتی کمبود

وجود دارد. هرچند همیشه از امنیت بالای لینوکس صحبت می‌شود، اما اگر خدای نکرده یک ویروس یا کرم با درجه خطر بالا ظهور کند، آن وقت باید صبر کنید تا خود شرکت ارائه‌کننده، اصلاحیه‌ای را عرضه کند و آمیدی به شرکت‌های معتبر امنیتی مثل «سیمانتک» یا «مک‌آفی» نیست.

● تعداد ارائه‌کننده‌های لینوکس و تفاوت‌های نسبتاً زیاد میان آن‌ها و نحوه نصبشان نیز بر مشکلات کاربران می‌افزاید و سردرگمی بیشتر کاربران را در پی دارد.